

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій**

**Курсова робота
з методики навчання німецької мови на тему:
«Формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на
уроках німецької мови засобами storytelling»**

студентки групи СOnім20-20
філологічного факультету освітніх технологій
освітньо-професійної програми Іноземні мови
та літератури, методика навчання іноземних мов
і зарубіжної літератури(німецька мова і друга
західноєвропейська мова)
за спеціальністю «014.022 Німецька мова і
література»
Степанюк Анастасії Василівни

Члени комісії:

_____ Зєня Л.Я.

(підпис)

_____ Свиридюк В.П.

(підпис)

Науковий керівник: доктор педагогічних наук,

доцент Свиридюк В. П

Національні

шкала

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОГО СЛОВНИКА УЧНІВ П'ЯТОГО КЛАСУ В ПРОЦЕСІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ STORYTELLING НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	6
1.1.Поняття активного словникового запасу та активного словника в парадигмі сучасної освіти	6
1.2.Storytelling як методика навчання іноземної мови.....	10
1.3. Педагогічні умови впровадження storytelling як засобу розвитку активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови	16
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ STORYTELLING ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОГО СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ УЧНІВ П'ЯТОГО КЛАСУ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	20
2.1. Визначення стану сформованості активного словникового запасу з німецької мови в учнів п'ятого класу.....	20
2.2. Експериментальна перевірка ефективності впровадження storytelling як засобу розвитку комунікативної компетентності молодших школярів на уроках української мови.....	23
Висновки до розділу 2.....	27
ВИСНОВКИ	29
РЕЗЮМЕ.....	31
SUMMARY.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33
ДОДАТКИ	37

ВСТУП

Формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови є важливим завданням і може бути ефективно реалізованим за допомогою storytelling, тобто методу розповіді історій. Цей підхід дозволяє учням не лише вивчати окремі слова, а й використовувати їх у контексті. Під час storytelling вони слухають, розуміють і використовують нові слова в різних ситуаціях, що сприяє кращому їх усвідомленню. Також важливо використовувати ігри, вправи та додаткові матеріали для підтримки засвоєння нового словникового запасу.

Згідно з дослідженням, використання storytelling на уроках іноземних мов сприяє покращенню мовної компетенції учнів, зокрема розвитку активного словникового запасу. Таким чином, storytelling може бути корисним інструментом для вчителів німецької мови у формуванні активного словникового запасу учнів п'ятого класу. Багато науковців, як в українських, так і за кордоном, досліджують мистецтво використання технік storytelling. Серед них - Н. Бондаренко, Г. Гич, Н. Калюжка, Н. Самойленко, Б. Робін, А. Акгун, Х. Айяр, Е. Ердоган, Х. Кескин.[1; 2; 6; 11] Також увагу на цю тему звертали С. Паламар та М. Науменко, які акцентували увагу на цифровому storytelling у підготовці педагогів[9]. Ю. Мелентьєва розглядає еволюцію читання[4], а А. Омар та Б. Камінські деталізують засади використання storytelling у навчальному процесі [17].

Актуальність даної теми пояснюється загальними тенденціями у сучасній освіті та недостатньою дослідженістю використання методів storytelling як інструментів для розвитку активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови.

Об'єктом дослідження є психолого-педагогічні умови використання методики storytelling на уроках німецької мови.

Предметом — використання методики storytelling на заняттях з іноземної

мови з метою формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу.

Мета полягає у вивченні попереднього досвіду та аналізі особливостей та можливих шляхів впровадження стратегій *storytelling* під час занять з іноземної мови для формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу. Визначена мета зумовлює необхідність вирішення таких завдань:

- 1) аналіз теоретико-методичних засад формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови;
- 2) вивчення особливостей методики *storytelling* та виявлення ключових її елементів;
- 3) визначення основних переваг та недоліків застосування техніки *storytelling* в контексті іншомовної освіти;
- 4) дослідження ефективності використання технік *storytelling* в процесі вивчення іноземної мови.

Під час проведення дослідження також вибуло застосовано низку емпіричних методів, зокрема: спостереження та анкетування, експеримент.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що вперше досліджується та аналізується ефективність впровадження техніки *storytelling* для формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу, детермінуються основні переваги і недоліки впровадження цієї техніки в контексті іншомовної освіти.

Практична значущість роботи полягає у можливості використання її результатів у рамках практичних курсів з іноземної мови, курсів з методики викладання іноземної мови, а також отримані результати можуть слугувати фундаментом для проведення подальших досліджень впровадження техніки *storytelling* в контексті інших дисциплін.

Дослідження проводилося на базі спеціалізованої школи I-III ступенів №53 з

поглибленим вивченням німецької мови. В експерименті взяли участь 18 учнів п'ятого класу.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів та висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи без урахування додатків складає 30 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОГО СЛОВНИКА УЧНІВ П'ЯТОГО КЛАСУ В ПРОЦЕСІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ STORYTELLING НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.

1.1. Поняття активного словникового запасу та активного словника в парадигмі сучасної освіти

Активний словник, активний словниковий запас — частина лексичного і фразеологічного складу мови, слова якої вживають в певний період часу в тій або іншій мовній сфері. Активний словник – це слова та вирази, пов'язані з повсякденним життям і постійними потребами людини, ці слова та вирази перебувають в активному обігу, щоразу повторюються, вони активно використовуються в мовленні.

Кожна людина має свій словниковий запас, яким вона користується під час розмови або письма. Активний словниковий запас включає ті слова, які ви використовуєте регулярно у своєму мовленні або письмі. До пасивного словникового запасу належать слова, які ви знаєте і розумієте, але поки не використовуєте у своїй мові на повсякдень. Наприклад, слово "talk" може бути в активному словнику, оскільки ви його часто використовуєте. А слово "chat" може бути в пасивному запасі, оскільки ви знаєте його, але рідко використовуєте.

Або можна пояснити на прикладі української мови. Візьмемо слова "світлофор", "калейдоскоп" і "концептуальний" в українській мові як приклади активного та пасивного словникового запасу. "Світлофор" - це слово, яке ви знаєте і можна легко використовувати у своєму мовленні або письмі, оскільки воно є часто вживаним і всім зрозумілим. "Калейдоскоп" і "концептуальний", з іншого

боку, можуть бути в вашому пасивному словниковому запасі. Ви розумієте їх значення, можливо, знаєте, як вони виглядають і в яких контекстах використовуються, але не використовуєте їх часто у повсякденному мовленні. Однак, за потреби ви можете пояснити їх значення іншій людині чи використовувати їх у виразі своїх думок, особливо якщо потрібно описати щось складніше або абстрактніше. Таким чином, ці слова можуть вважатися пасивними у вашому словниковому запасі.

Обидва словники, як активний, так і пасивний, є надзвичайно важливими для ефективного спілкування. Активний словник допомагає нам виражати свої думки чітко та грамотно, тим самим покращуючи наші навички виразності. Пасивний словник дозволяє легше розуміти висловлювання інших людей, розвиває нашу здатність до аналізу та розуміння інформації, навіть у разі, якщо тема або слова є для нас новими чи незвичними.

Проте важливо зберігати баланс між цими двома словниками. Ми повинні працювати як на розвиток нашого розуміння, так і на покращення нашої власної здатності виражати свої думки. Якщо ми зосереджені лише на розумінні, а не на власному виразі, можуть виникнути складнощі у вираженні своїх думок, особливо у нових чи незвичних ситуаціях. Тому важливо практикувати навички говоріння та активно використовувати нові слова та вирази у повсякденному спілкуванні.

Немає сенсу навмисно фокусуватися лише на розвитку однієї конкретної навички, такої як розширення словникового запасу. Під час вивчення нових слів, деякі слова вам будуть цікаві та корисні, і ви будете ними активно користуватися у мовленні. Інші слова можуть бути менш вживаними або не відповідати вашим потребам, і вони можуть потрапити до пасивного словникового запасу.

Досвід вивчення іноземних мов показує, що приблизно 400 правильно обраних слів можуть покрити до 90% словникового запасу, який вам необхідний для повсякденного спілкування на іноземній мові. Для розуміння текстів потрібно

більше слів, але багато з них можуть бути використані лише пасивно, тобто ви розумієте їх у контексті, але не використовуєте у своєму мовленні чи письмі активно. Тому знання приблизно 1500 слів дозволить вам вже розуміти досить складні іноземні тексти, але для більш глибокого розуміння та ефективного виразу своїх думок може знадобитися додаткове вивчення нових слів та виразів.

Традиційно поширеною є інформація про розподіл словникового запасу за кількістю слів. Ось короткий огляд цих категорій:

1. 400-500 слів - активний запас для базового рівня володіння іноземною мовою.
2. 800-1000 слів - достатній для базового рівня спілкування чи читання.
3. 1500-2000 слів - вистачить для повсякденного спілкування або впевненого читання.
4. 3000-4000 слів - забезпечує практично вільне читання газет і літератури.
5. 8000 слів - достатньо для повного спілкування середнього європейця.
6. 10 000-20 000 слів - активний запас освіченого європейця.
7. 50 000-100 000 слів - пасивний запас освіченого європейця.

Це добре показує, як розширення словникового запасу може вплинути на рівень володіння мовою та можливості у спілкуванні та читанні.

Навички спілкування відчутно залежать не тільки від кількості знаних слів, але й від рівня розуміння, граматичної правильності, навичок виразності та практики спілкування. Володіння 1500 правильно обраними словами, разом з додатковим тренуванням, може дійсно дозволити вам спілкуватися практично вільно.

Щодо професійних термінів, зазвичай вони не є великою перешкодою, особливо якщо це інтернаціональна лексика, що використовується в багатьох мовах. Однак важливо пам'ятати, що в деяких випадках може знадобитися більше часу та практики для повного оволодіння термінологією вашої професійної галузі.

Коли ви освоєте близько 1500 слів, ви можете почати читати іноземну мову на досить високому рівні. Якщо у вас пасивне знання від 3000 до 4000 слів, ви будете легко читати спеціалізовану літературу, особливо в тих галузях, які вам відомі. Статистика, яку приводять лінгвісти, показує, що середньостатистичний освічений європеєць використовує близько 20000 слів, причому деякі з них вживаються досить рідко. Такий рівень словникового запасу вважається досить великим для рідної мови. Наприклад, словник "Grundwortschatz Deutsch," виданий Е. Клеттом у Штутгарті у 1971 році, містить 2000 найнеобхідніших слів для шести мов: німецької, англійської, французької, іспанської, італійської та російської.

«Активний словниковий запас», або «активний словник», адже має два основні значення:

- 1) слова певної мови, якими послуговуються щоденно, активно, без обмежень, які позбавлені ознак новизни чи застарілості;
- 2) «запас слів, які мовець активно використовує в усній та писемній мові» [5, с. 12].

Питання розмежування активного словникового запасу мови та окремого носія детально висвітлено в наукових працях «(дослідження, зокрема, проводяться щодо активного словника школярів, письменників та ін.)», обсяг активного словника мовців «може значно коливатися залежно від освіти, роду занять, життєвого досвіду... тощо» [10, с. 14; 6, с. 157–158]. Тому виникає необхідність у додаванні пояснювальної лексеми: активний словник мови чи окремого мовця. Саме такі терміни, а не «лексика активного вжитку» чи «активна лексика» зафіксовано в лінгвістичних словниках та енциклопедіях, очевидно, за традицією [5, с. 12; 10, с. 13–14; та ін.]. У другому виданні словника О. С. Ахманової за 1969 р. не вказано мови чи мовця, також немає головного аспекту про відсутність ознак архаїчності або новизни, хоч у словниковій статті «Словарь» засвідчено, що це може бути «сукупність слів певної мови, територіального чи соціального діалекту; та частина

загального словникового складу мови, яка відрізняє мову того чи іншого письменника, літературного напрямку і т. п.», при цьому вказано термін «словник активний» [10, с. 421]. У лінгвістичному лексиконі 2001 р. С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, О. Г. Тодор термін «активний словник» має тільки одне значення – мовця [5, с. 12]. У другому виданні 2004 р. енциклопедії «Українська мова» О. О. Тараненко в першому значенні термінологічного сполучення «активний словник» об'єднує інформацію про мову та користувача, а друге значення подає як лексикографічне – тип словника як наукової праці, що протиставлений традиційному [10, с. 13–14]. У фундаментальній «Лінгвістичній енциклопедії» О. О. Селіванової засвідчено два значення вокабули «активний словниковий запас»:

1) «ядро лексикону певної мови, яке вільно використовується в усіх сферах спілкування й позбавлене архаїчності чи новизни»;

2) як термін психолінгвістики «зі значенням сукупності лексичних одиниць, якими мовець вільно оперує у спонтанному мовленні» [10, с. 21]. Лексику активного вжитку (уживання) варто кваліфікувати так: це слова повсякденного вживання та ті, що широко використовують у різних галузях науки і техніки, виробництва, мистецтва (останні не є в активному вжитку всіх носіїв мови), якими послуговуються щоденно, активно, без обмежень, «які на сучасному етапі розвитку мови позначають актуальні поняття й не мають» ознак «новизни чи застарілості» [10, с. 113].

1.2. Storytelling як методика навчання іноземної мови

Storytelling (або розповідання історій) відноситься до найстаріших форм спілкування серед людей і використовується для розваг, освіти та передачі культурних цінностей. Цей метод є вельми ефективним педагогічним інструментом для розвитку мовних навичок, незалежно від віку учнів. За дослідженнями вчених, таких як К. Лукаревші, storytelling виявляється

ефективнішим у навчанні мови порівняно з традиційними методами, оскільки він захоплює учнів і одночасно допомагає розширювати словниковий запас, використовувати граматичні структури та покращувати вимову [19, с. 24]. Загалом, *storytelling* є педагогічною стратегією, яка сприяє розвитку ключових мовних навичок у навчальному процесі.

В різних сферах соціального життя *storytelling* активно використовували ще з 1990-х років в Америці, завдяки Д. Армстронгу, генеральному директору та президенту *Armstrong Global Holdings* [11, с. 92]. У своїй книзі "*Managing by Storying Around: A New Method of Leadership*" (1992) Д. Армстронг поділився результатами свого досвіду застосування технології *storytelling* у своїй компанії [11].

Перші концепції використання техніки *storytelling* в галузі освіти можна прослідкувати у праці філософа-педагога К. Егана "*Teaching as Story Telling: An Alternative Approach to Teaching and Curriculum in the Elementary School*" (1986), де він пропонує використовувати *storytelling* як альтернативну стратегію для організації навчання у початкових школах [12]. Показовою роботою наступного етапу впровадження та дослідження *storytelling* є праця дослідниці М. Россітер "*Narrative and Stories in Adult Teaching and Learning*" (2002), що стосується використання розповідей та історій у навчанні не лише дорослих, а й студентів закладів вищої освіти [24]. Можливість використання методу *storytelling* у навчанні різних груп студентів свідчить про універсальність цієї педагогічної стратегії. Педагог Н. Бондаренко визначає *storytelling* як ефективний спосіб передачі інформації через розповідь різних типів історій - від зворушливих до смішних [1, с. 131], а науковиця Г. Гич розуміє *storytelling* як прийом, який полягає в створенні сюжетної оповіді перед аудиторією [2, с. 189]. Отже, у даній роботі термін "*storytelling*" розглядається як спосіб введення широкої аудиторії в інформацію через розповідь певного характеру.

Вчені мають різні підходи до класифікації *storytelling*. Наприклад, В. Грушевська,

кандидат філологічних наук, виділяє наступні види storytelling:

1. **Усний** storytelling, що є невід'ємною частиною публічних виступів. Важливими компонентами є погляд, емоції, жести та особистість мовця.
2. **Письмовий** storytelling, який є ключовою технікою для залучення уваги аудиторії і використовується копірайтерами, блогерами, маркетологами та журналістами.
3. **Мультимедійний** або **цифровий** storytelling, який застосовується у створенні веб-сайтів, цифровій журналістиці, соціальних мережах, презентаціях та відеороликах. Цифровий storytelling реалізується у форматах відеороликів, презентацій та цифрових публікацій з мультимедійним контентом.

У наш час зростає зацікавленість у новаторських технологіях, що робить цифровий storytelling провідною формою розповіді. Один із піонерів у цій сфері, Д. Атчлі, спочатку заснувавши цифровий медіа-центр у Сан-Франциско, що пізніше перетворився на Центр цифрових розповідей, почав використовувати термін "цифрова розповідь" ще у 1980-х роках. У цей період він проводив експерименти з мультимедійними елементами у презентаціях. У 1990-х роках він розпочав проведення семінарів з цифрової розповіді в Американському інституті кіномистецтва. У своїй роботі "Медійні технології в освіті: створення та використання цифрової розповіді" дослідниця О. Подліняєва описує цифровий storytelling як форму традиційної розповіді, що виконана у цифровому форматі та використовує цифрові інструменти, включаючи онлайн-ресурси. За словами дослідниці А. Норманн, цифровий storytelling є концепцією, де увага приділяється створенню та поширенню історій, що ґрунтуються на особистому досвіді чи спогадах.[21, с. 11]. У даній роботі під терміном "цифровий storytelling" мається на увазі злиття давнього мистецтва усної розповіді з арсеналом цифрових інструментів для створення історій, що містять елементи зображень, графіки, відео та аудіо, які поєднуються з голосовим записом оповідача. Цифрова розповідь

відрізняється від традиційних наративів тим, що інтеграція цифрових технологій дозволяє додати багато кольорів персонажам та місцям подій, створюючи більш яскраве та живе зображення.

Вчений Б. Робін вважає, що ключовими елементами цифрової розповіді є наступні:

1. Точка зору: це ставлення автора цифрової розповіді до обраної теми.
2. Драматичне питання: основне питання, яке тримає увагу аудиторії під час розгортання оповіді.
3. Емоційний контент: проблемні питання, які зацікавлюють аудиторію та "чіпляють за живе".
4. Сила авторського голосу: персоналізація розповіді для розуміння контексту аудиторією.
5. Сила саундтреку: використання музики та звуків для підтримки сюжетної лінії розповіді.
6. Лаконічність: простота змісту для ефективної комунікації історії без перевантаження інформацією.
7. Темп: швидкість розгортання подій у історії, яка також важлива для збереження уваги аудиторії.[23, с. 223].

Ці елементи відображають складність і багатогранність цифрового storytelling, який вимагає від автора ретельного планування та використання різноманітних засобів для створення цілісного та захоплюючого наративу. Також Б. Робін розрізняє такі види цифрової розповіді:

1. Особисті історії: це розповіді про важливі події з життя розповідача, які можуть бути дуже особистими та емоційно зарядженими.
2. Історичні документальні історії: це розповіді про драматичні події з історії, які можуть відобразити ключові моменти минулого з великою глибиною та деталями.
3. Прикладні історії: це розповіді, які призначені для інформування або

інструктування з певних питань, що можуть бути корисними для навчання та навчального процесу.[23, с. 224–225].

Вибір конкретного типу цифрової розповіді залежить від того, які цілі ставить перед собою вчитель. Різні види розповіді можуть бути використані для досягнення різних цілей, таких як залучення уваги аудиторії, навчання конкретних навичок або презентація інформації з цікавим та запам'ятовувальним способом.

Техніка цифрового storytelling відкриває широкі можливості для розвитку творчих навичок учнів. Вони можуть вибирати цікаві теми, проводити дослідження, писати сценарії та створювати захопливі історії. Це дозволяє активізувати пасивних учнів і мотивує кожного з них демонструвати найкращі результати своєї роботи перед аудиторією. Науковець Н. Касамі в своїй роботі про вплив storytelling на освітній процес зазначає, що ця методика пробуджує цікавість у учнів та є основним мотиваційним фактором. Це підкреслює важливість використання цифрового storytelling як ефективного інструменту для залучення учнів до навчання та стимулювання їхнього активного участі у процесі навчання [18, с. 182].

Універсальність storytelling є однією з його ключових переваг. Ця педагогічна концепція може бути успішно застосована до будь-якої вікової категорії. Як стверджує педагог А. Райт [27, с. 93–97], історії варто використовувати не лише для дітей. Найвпливовіші люди у світі розуміють, що володіння технікою storytelling дозволяє впливати на думки та поведінку людей. У сфері педагогіки ця універсальність відіграє значну роль, оскільки існує обмежена кількість технік і прийомів, які можна використовувати в процесі навчання, як для школярів, так і для студентів. Тому storytelling стає цінним інструментом для вчителів та навчальних закладів у досягненні навчальних та пізнавальних цілей.

Багато вчених звертали увагу на переваги та недоліки техніки storytelling. Наприклад, вчений Н. Касамі зазначав, що більшість його студентів були задоволені від підготовки завдань за допомогою storytelling і високо оцінили цю

методику[18, с. 133]. Проте, виникали певні технічні труднощі у процесі створення аудіо чи відео матеріалів. Це може бути пов'язано з недосвідченістю у сфері технологій у деяких студентів, які не мають достатньої підготовки або не мають доступу до певного обладнання для створення високоякісного аудіо- та відеоматеріалу. Це, безперечно, може створювати певні труднощі та дискомфорт у процесі роботи з цією технікою. Тому важливо забезпечити студентів необхідними знаннями та ресурсами для успішного використання *storytelling* у навчальних цілях.

Повага до авторських прав і інтелектуальної власності є дуже важливою в контексті використання готового контенту для цифрового *storytelling*. У світі Інтернету доступно безліч зображень, музики та іншого матеріалу, проте використання цих ресурсів повинно здійснюватися з дотриманням авторських прав. Учні, які використовують доступний контент для своїх цифрових історій, повинні усвідомлювати цінність та права авторів цього матеріалу. У навчальних закладах існують певні стандарти щодо використання зображень, музики та іншого контенту, і важливо, щоб учні дотримувалися цих правил. Це допомагає навчити їх відповідальному ставленню до інтелектуальної власності та розвиває навички коректного використання ресурсів. Навчальні заклади можуть мати власні політики щодо використання контенту у навчальних проектах, і вчителям важливо пояснювати учням, які ресурси можна використовувати, а які потребують дозволу або ліцензії. Це сприяє розвитку культури дотримання авторських прав та етичного використання інформації.

Тим не менш, *storytelling* є потужним інструментом, який може стати корисним як для учнів, так і для педагогів у навчальному процесі. Зокрема, використання *storytelling* сприяє розвитку мовних навичок, оскільки учні отримують можливість виразно висловлювати свої думки та ідеї через історії, що стимулює їх внутрішню мотивацію до вивчення іноземних мов. Крім того, використання різних медійних елементів у *storytelling* сприяє розвитку творчого

мислення, вміння працювати з різноманітними форматами інформації, а також покращує комунікативні здібності. Отже, ця методика не лише робить навчання більш захоплюючим і ефективним, але й дозволить учням та педагогам розвивати широкий спектр навичок, необхідних у сучасному світі інформаційних технологій та комунікацій.

1.3. Педагогічні умови впровадження storytelling як засобу розвитку активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови

Основна мета людської особистості полягає у тому, щоб бути здатними до спілкування через участь у культурному житті та взаємодію з іншими людьми. Це включає здатність спілкуватися не лише з іншими, а й з самим собою, що робить особистість важливим суб'єктом спілкування в сучасному соціокультурному середовищі.

Формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови можна досягти, якщо уроки будуть спрямовані на моделювання реальних ситуацій спілкування. Ці ситуації мають відображати різні аспекти життя та теми, що вивчаються. Організація навчальної діяльності повинна спонукати учнів виконувати завдання, які стимулюють комунікативні наміри та допомагають досягати спільних цілей в спілкуванні.

Формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови, відбувається за наявності таких дидактичних умов: врахування психолого-вікових особливостей, соціалізації та сприятливих соціальних умов, педагогічної підготовки та майстерності викладача, підвищення рівня мотивації, впровадження інноваційних прийомів активізації навчально-пізнавальної діяльності, забезпечення методичними матеріалами для комплексного формування

комунікативної компетенції, розвитку пізнавальної діяльності, сприятливих умов та комунікативної поведінки співрозмовників, створення типових ситуацій спілкування в навчальному процесі.

Забезпечення формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови відбувається за допомогою використання традиційних, інтерактивних та інноваційних технологій навчання. Проте, особливу увагу слід звернути на *storytelling* як засіб розвитку комунікативної компетентності молодших школярів. *Storytelling* - це технологія навчання, яка швидко набирає популярність в освітньому процесі Нової української школи. Ця технологія полягає в створенні цікавої та захоплюючої історії для передачі необхідної інформації з метою впливу на різні сфери особистості - емоційну, мотиваційну, когнітивну. Назва "*storytelling*" походить від англійських слів "*story*" - історія та "*telling*" - розповідати. Отже, це розповідь історій [13, с. 1093]. Ми розуміємо дане поняття як засіб формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови. Історія, яка буде використана в процесі такого заняття, повинна мати наступні ознаки: бути актуальною та своєчасною, доречною, правдивою й реалістичною, зрозумілою, простою, особистою, емоційною, щирою, новою, цікавою, динамічною, багатовимірною, короткою. Тобто вчитель повинен враховувати вікові та індивідуальні особливості молодших школярів, розуміти ефективність використання для учнів конкретного класу, не перевантажувати, забезпечувати інтерес та довіру, уникати відомих історій, монотонності. Кожна історія повинна містити інтригу та конфлікт, сюжетні ходи мають бути добре продумані, але не перевантажені чисельністю.

У своїх дослідженнях Н. Калюжка та Н. Самойленко розрізняє кілька видів *storytelling*. Це сімейні історії, які передаються з покоління в покоління у межах родини, культурні оповіді, які відображають етичні питання та духовні цінності, соціальні розповіді про відомих людей або плітки, дружні історії, які об'єднують друзів, особисті розповіді про досвід та переживання окремих осіб, міфи та

легенди, що відображають культурні переконання та можливо базуються на реальних подіях, а також містичні оповіді про надприродні явища чи неопізнані об'єкти.

Застосування технології *storytelling* на уроках німецької мови представлено трьома етапами: підготовчим, власне застосуванням та аналізом досягнутих результатів.

Перший етап цього процесу полягає в декількох кроках. Спочатку варто обдумати, які ситуації на уроці німецької мови можуть бути підходящими для застосування техніки *storytelling*. Потім необхідно вибрати або створити історію, враховуючи інтереси учнів, матеріал програми та рівень складності. Після цього потрібно скласти план уроку або його частини, встановити мету, завдання та підібрати вправи, які допоможуть досягти цих цілей та застосувати знання, отримані під час прослуховування історії. Важливо також розподілити час на різні етапи уроку. У виборі історії для уроку варто керуватися аудиторією, оскільки кожен учень має свої вподобання, і вчителю необхідно знайти історію, яка буде цікавою для всіх учасників навчального процесу.

Другий етап вимагає уваги вчителя та його здатності відступити від плану, якщо це необхідно, і підібрати ефективну вправу, якщо попередня не працює. Це дозволяє досягти бажаного результату та забезпечує успішну реалізацію уроку. На останньому етапі вчитель має можливість проаналізувати дії учнів, оцінити їхні знання та загалом зробити висновок про досягнення поставлених цілей.

Під час уроку необхідно враховувати психолого-педагогічні умови впровадження *storytelling* на уроках німецької мови в п'ятому класі: врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, кола їх інтересів; чергування різних видів діяльності, застосування гри. Саме творчий простір оповідання історій дозволяє дитині фантазувати, вигадувати і добирати для цього слова, яких часто не вистачає, що в свою чергу, дозволяє в невимушеній атмосфері

засвоювати нові слова, переводити їх з пасивного словника в активний. Простір невимушеного спілкування є саме тим простором, якого потребує становлення іншомовної компетентності дитини.

Висновки до розділу 1

Серед безлічі технологій формування активного словникового запасу учнів особливої уваги заслуговує *storytelling*, як одна з найбільш дієвих та недостатньо використовуваних. Вона представляє собою засіб формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови, який сприяє засвоєнню слів, розвитку вмінь учнів їх використовувати у відповідних ситуаціях комунікативної взаємодії, допомагає проявити активність та творчість.

Психолого-педагогічні умови впровадження *storytelling* на уроках німецької мови: врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, чергування різних видів діяльності, застосування гри, врахування дидактичних принципів навчання, чітке визначення мети та результативність.

РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ STORYTELLING ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОГО СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ УЧНІВ П'ЯТОГО КЛАСУ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

2.1. Визначення стану сформованості активного словникового запасу з німецької мови в учнів п'ятого класу.

Констатувальний етап дослідження проблеми передбачав аналіз стану сформованості активного словникового запасу учнів п'ятого класу на момент початку експерименту. Дослідження проводилося на базі спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів №53 з поглибленим вивченням німецької мови. В експерименті взяли участь 18 учнів п'ятого класу.

Для діагностики рівня сформованості активного словникового запасу учнів використовувались різні завдання, результати виконання яких в комплексі дозволяє оцінити активний словниковий запас учнів та віднести досліджуваних до певного рівня. Необхідно було виконати наступні завдання: визначити значення або вжити слова в контексті речень; створення оповідей та есе або інших творчих робіт, використовуючи нові слова з активного словника; різноманітні словникові диктанти, під час яких учні повинні були навести синоніми, антоніми або визначення для слів, що містяться в активному словнику (дивись Додаток А).

В процесі дослідження нами були виділені наступні рівні сформованості активного словникового запасу учнів з такими характеристиками.

Початковий. Учні мають невеликий активний словниковий запас, незначна кількість слів які вони знають і можуть використовувати. Зазвичай вони безініціативні, не зацікавлені в спілкуванні, мають низькі здібності до практичного використання мови. Вони не дуже зацікавлені в говорінні та не розуміють, як правильно вживати слова. Вони не можуть структуровано розповісти про себе та не знають, як висловити свої думки. У них також низькі знання про те, як слова можуть змінюватися, та як складаються речення.

Середній. Учні середньої школи, які володіють середнім словниковим запасом німецької мови, проявляють ініціативу в обміні думками лише в певних випадках. Вони мають середню зацікавленість у спілкуванні та можуть використовувати практично німецьку мову в обміні інформацією. У них є певні знання частин мови, але вони можуть мати труднощі з поясненням своєї точки зору та участі у комунікативних ситуаціях. Також їм може бути складно оцінювати своє мовлення та розуміння німецької мови.

Достатній. Учні середньої школи з достатнім рівнем активного словникового запасу проявляють ініціативу в мовленнєвих ситуаціях та зацікавлені у спілкуванні. Вони мають достатні здібності для практичного використання мови і частково володіють комунікативною діяльністю. У них є достатня теоретична підготовка та чіткі знання про різні аспекти мови, такі як частини мови, форми слова, речення, та текст. Вони здатні знаходити головне в інформації, брати участь у комунікативних ситуаціях та оцінювати свої мовленнєві навички та знання.

Високий. Учні середньої школи з високим рівнем активного словникового запасу німецької мови виявляють ініціативу у мовленнєвих ситуаціях та проявляють зацікавленість у спілкуванні. Вони мають високі здібності до практичного використання мови та повністю володіють комунікативною діяльністю. Їхня теоретична підготовка є високою, а знання частин мови, форм слів і споріднених слів, а також структури речення та тексту, їх будови, типів і стилів (включаючи художні, науково-популярні та ділові), є глибокими. Вони здатні ефективно використовувати свої знання для знаходження головного в інформації та прийняття участі у комунікативних ситуаціях. Крім того, вони вміють самокритично оцінювати своє мовлення та знання з німецької мови, прагнуть до самовдосконалення і мають здібності до творчої діяльності.

Досліджувані учні п'ятого класу розподілись на етапі констатувального експерименту наступним чином, що представлено на малюнку 2.1.

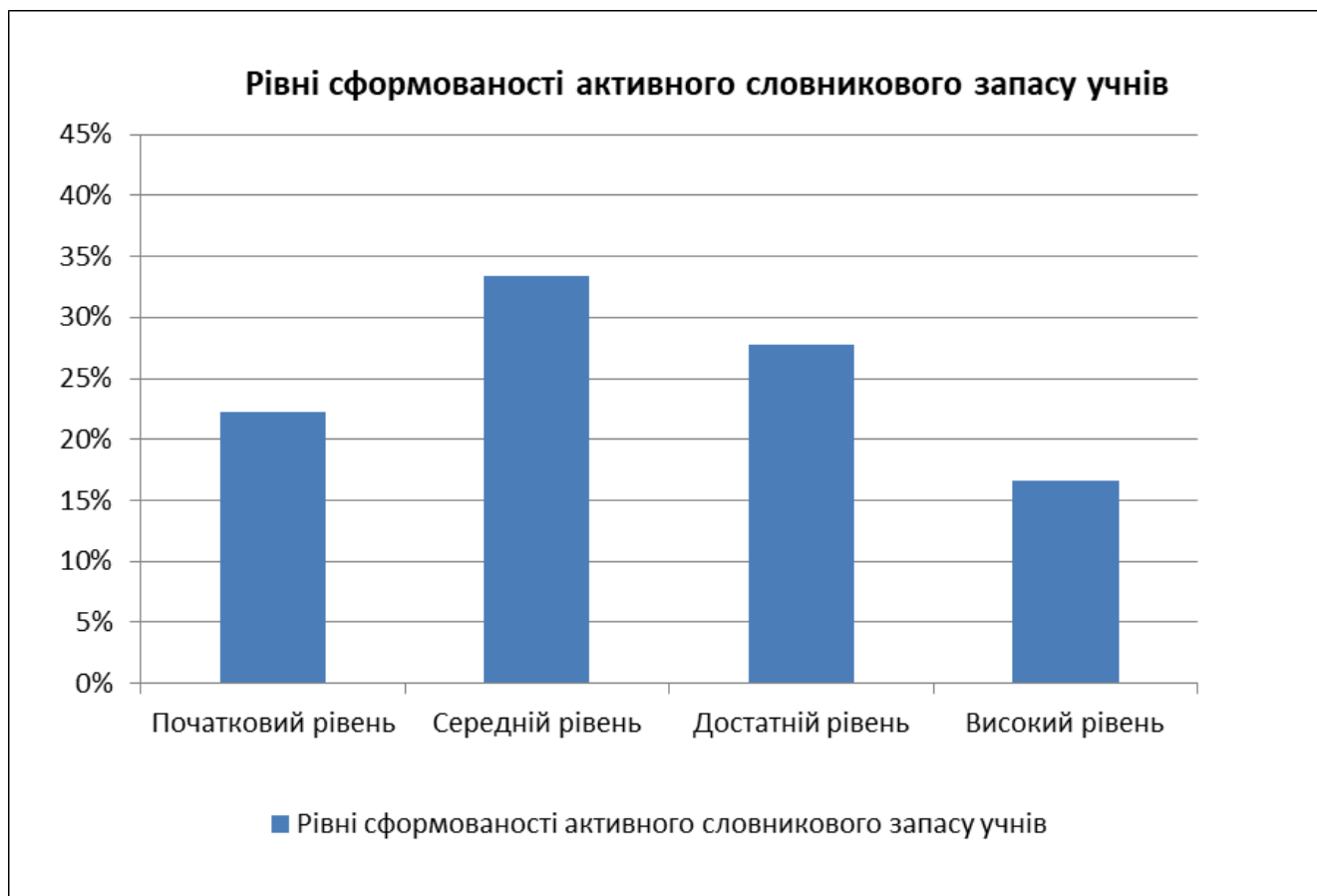

Рис. 2.1. Рівні сформованості активного словникового запасу учнів

Отже, в процесі проведення комплексного дослідження стану сформованості активного словникового запасу ми з'ясували, що початковий рівень сформованості активного словникового запасу мали 22,3% учнів (4 дитини), 33,4% (6 учнів) - середній рівень, достатній - 27,7%(5 учнів) та високий 16,6% (3 учні).

2.2. Експериментальна перевірка ефективності впровадження storytelling як засобу формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови

Комунікативно орієнтоване навчання іноземних мов у школі базується на принципах активної діяльності та взаємодії. Основна мета полягає у вивченні мови через розвиток мовленнєвої компетенції та сприяння активному мисленню за допомогою різноманітних комунікативних завдань. Це включає використання реальних матеріалів з різних сфер комунікації для створення відповідного та значущого мовленнєвого середовища. У процесі спілкування необхідно пам'ятати, що це не лише тематичні розмови, але й обговорення певного змістового поля, яке включає багато аспектів. Наприклад, якщо ми обговорюємо запізнення учня на уроки, ми вводимо ціле спектр тем, включаючи організацію його робочого дня, сімейний графік, етичні норми, і проблеми транспорту.

Щоб зробити мовленнєвий матеріал у школі комунікативно цінним, необхідно враховувати інтереси учнів. Це означає включення питань і тем, які цікаві саме для них (наприклад, родина, друзі, хобі) і запропонувати завдання, які відповідають їхнім віковим інтересам, що стимулює активність учнів у мовленнєвій діяльності та сприяє розвитку активного словникового запасу. Саме вирішенню цих методичних завдань і може слугувати використання storytelling.

Основна ціль вивчення німецької мови полягає у тому, щоб учні могли активно користуватися словами і виразами цієї мови для спілкування з людьми з інших культур. Це означає вивчення мови як інструменту міжкультурної взаємодії, щоб учні могли ефективно взаємодіяти з іншими культурами і цивілізаціями сучасного світу. Наша мета - навчити учнів рівню володіння німецькою мовою, який дозволить їм впевнено спілкуватися в усній (говоріння, слухання) та письмовій (читання, письмо) формах в рамках конкретних комунікативних ситуацій, різноманітних тем і на основі засвоєного мовленнєвого матеріалу.

Уроки мовленнєвої діяльності повинні відбуватися в умовах, сприятливих

для активної участі кожного учня. Використання діяльнісного підходу дозволяє вчителю ефективно вирішувати різноманітні завдання та залучати кожного учня до процесу навчання. На кожному етапі уроку необхідно використовувати сучасні технології, зокрема *storytelling*. Наприклад, на початку уроку для створення іншомовної атмосфери. У більш продуктивному етапі уроку можна використовувати цитати відомих людей або прислів'я з певної теми. Також ефективним початком можуть бути граматичні вправи, які передбачають діалоги, що також успішно вбудовується в технологію *storytelling*.

Щодо навчання фонетики, вчитель часто використовує *storytelling* з недоповненими словами (де останній звук випадає, що сприяє увазі), а також аудіювання слів з наступним малюванням почутого або складанням виразів за почутими словами (наприклад, прикметник + іменник). У навчанні усного спілкування важливо створити мотивацію, тобто зробити так, щоб учні хотіли спілкуватися німецькою мовою. Ситуації, які стимулюють спілкування, допомагають вирішувати проблеми при ознайомленні з новим мовним матеріалом, залучати учнів до слухання і висловлювання під час виконання вправ у парах, що збуджують позитивні емоції. Залучення до діалогів: стимулювати учнів до використання нових слів у діалогах та обговореннях, спонукаючи їх до створення власних розповідей за сюжетами історій чи відтворення ролей героїв.

Серед різних типів комунікативних вправ найефективнішим є використання ситуативних вправ для розвитку активного словникового запасу, які включають створення різних сценаріїв на уроці. Ці вправи можна розділити на кілька категорій.

1. **Ситуації для доповнення.** Учням пропонується доповнити або завершити опис ситуації, зробити висновок з частини інформації, яка їм подана. Ці ситуації можуть базуватися на особистому досвіді або подіях.
2. **Проблемні ситуації** використовуються для навчання учнів робити певні

висновки і маніпулювати мовним матеріалом, але в даному випадку розглядається їхня можливість використання для розвитку комунікативних навичок з урахуванням змісту.

3. **Уявні ситуації** вимагають від учнів відновлення багатьох деталей ситуації та їхнє використання у мовленнєвому процесі з вигаданими співрозмовниками. Ці ситуації можуть бути як монологічними, так і діалогічними.
4. **Рольові ситуації.** У рольових ситуаціях враховуються соціальні та комунікативні ролі учасників бесіди. Ситуативні вправи можуть включати різні методи виконання, наприклад: а) озвучення умов на слух, б) візуальне представлення (наприклад, за допомогою плакатів), в) письмове відтворення (вправи у підручнику, картки з завданнями). (див. Додаток Б).

На окрему увагу заслуговують **ігрові ситуації**. Це простір для використання storytelling, творчий та звичний і безпечний для дитини. Використання мовних ігор сприяє активізації попереднього досвіду, збудженню інтересу та розвитку творчості. Ці ігри можна поділити на два типи. Перший тип пов'язаний з відтворенням типових ситуацій спілкування. Це передбачає імітацію реальності та одночасне свідоме відчуття відчуження від неї. І тут можна використовувати технологію storytelling. Другий тип гри – пов'язаний з **розумінням** самої сутності цього феномена. Можна використовувати такі мовні ігри, як "Хто більше знає?", "Мовний футбол", "Мовний кросворд" тощо, для активізації словникового запасу. можна розробляти ігри та вправи, які включають використання нових слів з історії. Наприклад, ігри з відгадуванням слів або складанням речень з використанням нових слів.

В процесі використання storytelling можна використовувати контекстуальні словникові пояснення: включіть нові слова у контекст історії та поясніть їх значення, використовуючи прості та зрозумілі слова або ілюстрації. Наприклад, під час розповіді про пригоди героя введіть нові слова, такі як "Abenteuer", "Mut",

"geheimnisvoll", пояснюючи їх значення. Крім того в процесі використання технології storytelling можна працювати над використанням в активному словнику синонімів і антонімів: Під час розповіді варіюйте використання синонімів та антонімів нових слів, щоб показати їхні різні значення та контексти. Наприклад, під час опису головного героя можна використовувати синоніми "deutlich", "mutig", "furchtlos". Можна використовувати в контексті storytelling повторення. Повторюйте вживання нових слів кілька разів у різних контекстах під час розповіді, щоб закріпити їх у мовленні учнів.

Також storytelling можна використовувати спираючись, відповідно, на прийоми мнемотехніки (див. додаток В), зокрема техніку «Лосі», асоціативних зв'язків, метод «ключових слів», складання речень або історій, римування для запам'ятовування, акроніми, мелодизацію (ритмізацію) та візуалізацію. В рамках storytelling лексичні елементи певної теми можуть бути об'єднані в межах створеної історії. У такому випадку парадоксальність, нереальність подій та штучність сюжету можуть надати історії більш яскравого емоційного забарвлення й сприяти кращому запам'ятовуванню лексичного матеріалу.

Окремої уваги заслуговує використання цифрового storytelling на уроках німецької мови в п'ятому класі відкриває безліч можливостей для захоплення учнів та поглиблення їхнього розуміння мови. Завдяки цифровим інструментам, таким як відео, аудіо та інтерактивність онлайн-платформ, можна створювати захоплюючі розповіді та інтерактивні вправи, що допомагають учням засвоювати нові слова та конструкції мови. Наприклад вправа "Reisen nach Deutschland", яка створюється за допомогою використання Icon stories(див. Додаток Г).

Після проведення системної роботи з використанням storytelling щодо формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу ми провели повторну діагностику рівнів та отримали наступні результати, які відображені на рис.2.2.

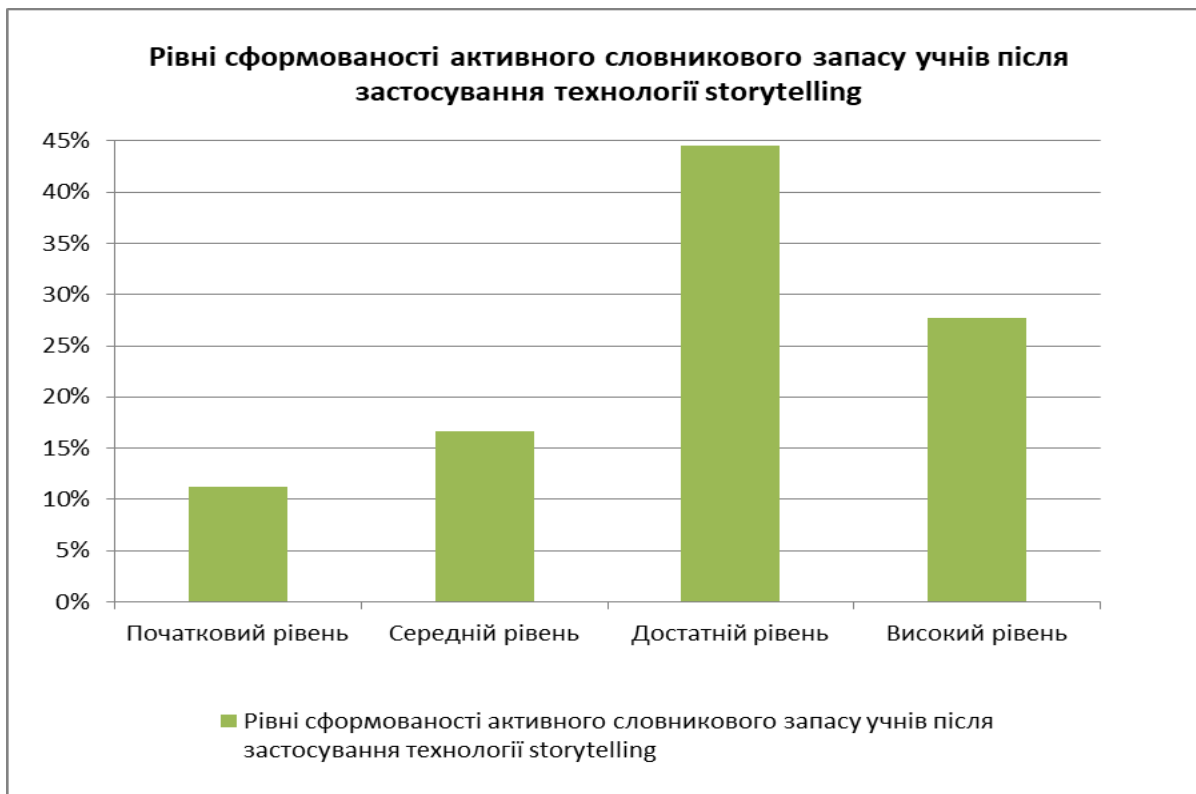

Рис. 2.2. Рівні сформованості активного словникового запасу учнів після застосування технології storytelling

Отже, в процесі проведення дослідження сформованості активного словникового запасу ми з'ясували, що після проведення формувального експерименту з використанням технології storytelling рівень сформованості активного словникового запасу учнів п'ятого значно змінився і має такий вигляд: початковий рівень - 11,2% учнів (2 дитини), 16,6% (3 учні) - середній рівень, достатній - 44,5%(8 учнів) та високий 27,7% (5 учнів).

Отримані результати свідчать про значний потенціал технології storytelling в формуванні активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови.

Висновки до другого розділу

Здійснений аналіз теоретико-методичних засад проблеми формування активного словникового запасу в процесі впровадження технології storytelling на

уроках німецької мови став підґрунтям для здійснення педагогічного експерименту. Дослідно-експериментальна робота здійснювалася на базі спеціалізованої школи I-III ступенів №53 з поглибленим вивченням німецької мови за наступними етапами: констатувальним, формувальним, контрольним. В експерименті взяли участь 18 учнів п'ятого класу. Метою констатувального експерименту було вивчення попереднього стану сформованості активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови. Дослідження виявило, що початковий рівень сформованості активного словникового запасу мали 22,3% учнів (4 дитини), 33,4% (6 учнів) - середній рівень, достатній - 27,7%(5 учнів) та високий 16,6% (3 учні).

Формувальний експеримент полягав у впровадженні технології *storytelling* для формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови. З метою реалізації впровадження даної технології було розроблено систему вправ, які використовувались на уроках під час формувального експерименту. Метою контрольного експерименту було встановлення ефективності впровадження *storytelling* як засобу формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови. В результаті контрольного експерименту були отримані такі результати: початковий рівень - 11,2% учнів (2 дитини), 16,6% (3 учні) - середній рівень, достатній - 44,5%(8 учнів) та високий 27,7% (5 учнів). Отримана достовірна різниця числових показників рівнів сформованості активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови до та після формувального експерименту свідчить про ефективність застосування *storytelling* як засобу формування активного словникового запасу на уроках німецької мови.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дало підстави для наступних висновків.

1. Здійснений аналіз та узагальнення теоретико-методичних засад проблеми формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу в процесі впровадження технології *storytelling* на уроках німецької мови дозволив з'ясувати сутність наступних понять. Активний словниковий запас - це слова повсякденного вживання та ті, що широко використовують у різних галузях науки і техніки, виробництва та побуту, якими послуговуються щоденно, активно, без обмежень.

Storytelling – це сучасна технологія навчання, яку можна успішно використовувати для формування активного словника учнів п'ятого класу на уроках німецької мови, який сприяє засвоєнню нових знань, демонструє унікальність, допомагає проявити активність та творчість. *Storytelling* є педагогічною концепцією, яка дає змогу особам, що навчаються, розвивати основні мовні навички.

2. У дослідженні було розкрито психолого-педагогічні умови впровадження *storytelling* на уроках німецької мови, а саме: врахування вікових та індивідуальних особливостей, чергування різних видів діяльності, застосування гри, врахування дидактичних принципів навчання, визначеність мети та результативність.

3. Експериментально перевірено ефективність впровадження технології *storytelling* для формування активного словника учнів п'ятого класу на уроках німецької мови. Цей процес може бути більш ефективним завдяки використанню під час уроку німецької мови технології *storytelling*. Отриманий числовий показник різниці рівнів сформованості активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови до та після формувального експерименту свідчить про ефективність застосування *storytelling* як засобу формування

активного словникового запасу на уроках німецької мови. Отже, розв'язання завдань дослідження дозволило досягти його мети – наукового обґрунтування психолого-педагогічних умов впровадження технології storytelling для формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови.

РЕЗІЮМЕ

В курсовій роботі на тему «Формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови засобами storytelling» основний акцент зроблено на дослідженні можливостей технології storytelling на формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу на уроках німецької мови, розроблений комплекс вправ з використанням storytelling, які використовувались під час формувального експерименту, проведений теоретичний аналіз літератури з теми дослідження.

Мета полягає у вивченні попереднього досвіду та аналізі особливостей та можливих шляхів впровадження стратегій storytelling під час занять з іноземної мови для формування активного словникового запасу учнів п'ятого класу

Робота складається з 30 сторінок основного тексту і налічує 28 джерел використаної літератури.

Ключові слова: активний словниковий запас, storytelling, створення історій, дидактичні ігри, педагогічне дослідження.

SUMMARY

In the course work on the topic "Formation of the active vocabulary of fifth-grade students in German language lessons by means of storytelling", the main emphasis is placed on the researched possibilities of storytelling technology for the formation of the active vocabulary of fifth-grade students in German language lessons, a set of exercises was developed using storytelling, which were used during the formative experiment, a theoretical analysis of the literature on the research topic was carried out.

The goal is to study the previous experience and analyze the features and possible ways of implementing storytelling strategies during foreign language classes for the formation of the active vocabulary of fifth-grade students

The work consists of 30 pages of the main text and includes 28 sources of used literature.

Keywords: active vocabulary, storytelling, creating stories, didactic games, pedagogical research.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Н. В. Storytelling як комунікаційний тренд і всепредметний метод навчання / Н. Бондаренко // Молодь і ринок. – 2019. – Вип. 7. – С. 130–135.
2. Гич Г. М. Сторітелінг як інноваційна методика формування мовної компетентності учнів ЗНЗ / Г. М. Гич // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. – 2015. – Вип. 4. – С. 188–191.
3. Гончарова Н. О. Технологія доповненої реальності в підручниках нового покоління / Н. О. Гончарова // Проблеми сучасного підручника. – 2019. – Вип. 22. – С. 46–56.
4. Єгорова О. І. Стратегії та прийоми втілення індивідуального стилю навчання ВАК в рамках розвитку англomовної лексичної компетенції учнів / О. І. Єгорова, О. Біла // Освітній простір України. – 2018. – Вип. 12. – С. 208–214.
5. Єрмоленко С. Я. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, О. Г. Тодор ; за ред. С. Я. Єрмоленко. – К. : Либідь, 2001. – 224 с
6. Калюжна Н. С. Сторітеллінг як один із методів підготовки майбутніх учителів до роботи в умовах інклюзивного класу / Н. С. Калюжна, Самойленко Н. І. // Педагогічна освіта: теорія і практика. Збірник наукових праць. – Т. 1, Вип. 26 – С. 92–98.
7. . Мельник І. Ю. Доповнена та віртуальна реальність як ресурс навчальної діяльності студентів / І. Ю. Мельник, Н. М. Задерей, Г. Д. Нефьодова // Інформаційні технології та комп'ютерне моделювання: матеріали статей Міжнародної науково-практичної конференції. – 2018. – С. 61–64.
8. Паламар С. П. Сторітелінг у професійній підготовці майбутніх педагогів: сучасні інструменти / С. П. Паламар, М. В. Науменко / Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє Е-середовище сучасного університету». – 2019. – Вип. 7 – С. 48–55.

9. Подліняєва О. О. Медійні технології в освіті: створення та використання цифрової розповіді (Digital storytelling) / О. О. Подліняєва // ФМО. – 2017. – Вип. 4 – С. 256–260.
10. Українська мова. Енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблик та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во «Укр. енциклопедія» імені М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
11. Armstrong D. Managing by Storying Around: A New Method of Leadership / D. Armstrong. – New York : Doubleday Currency, 1992. – P. 272
12. Egan K. Teaching as story telling: an alternative approach to teaching and curriculum in the elementary school / K. Egan. – London : Althouse Press, Faculty of Education, University of Western Ontario, 1986. – P. 132.
13. Garcia P. Digital storytelling as narrative pedagogy / P. Garcia, M. Rossiter // Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference 2010 Chesapeake, VA : Association for the Advancement of Computing in Education. – 2010. – P. 1091–1097.
14. Huang L. Reading Aloud: Reading Aloud in the Foreign Language Teaching / L. Huang // Asian Social Science Journal. – 2010. – Vol. 6, No. 4 – P. 148–150.
15. Ilter I. The Power of Graphic Organizers: Effects on Students' Word-Learning and Achievement Emotions in Social Studies / I. Ilter // Australian Journal of Teacher Education. – 2016. – No. 41 (1). – P. 42–64.
16. Kaminski B. Teacher-Led Read Alouds and Electronic Books to Engage Students and Enhance Achievement in the Area of Comprehension [Electronic resource] / Kaminski, B. // Culminating Projects in Teacher Development. – 2018. – No. 29. – Access mode : https://repository.stcloudstate.edu/ed_etds/29 – (25.11.2023).
17. Kasami N. Advantages and disadvantages of digital storytelling assignments in EFL education in terms of learning motivation / N. Kasami // Future-proof CALL: language learning as exploration and encounters – short papers from EUROCALL 2018. – 2018. – P. 130–136.

18. Kasami N. The comparison of the impact of storytelling and digital storytelling assignments on students' motivations for learning / N. Kasami // CALL in a climate of change: adapting to turbulent global conditions – short papers from EUROCALL 2017. – 2017. – P. 177–183.
19. Lucarevschi C. R. The role of storytelling in language learning: A literature review / C. R. Lucarevschi // Working Papers of the Linguistics Circle of the University of Victoria. – 2016. – No. 26(1) – P. 23–44.
20. Norato Cerón C. The effect of story read-alouds on children's foreign language development / C. Norato Cerón // Gist Education and Learning Research Journal. – 2014. – No. 8. – P. 83–98.
21. Normann A. Digital storytelling in second language learning: A qualitative study on students' reflections on potentials for learning / A. Normann // PhD Thesis. Norwegian University of Science and Technology. – 2011. – P. 125.
22. Razmi M. Digital Storytelling in EFL Classroom (Oral Presentation of the Story): A Pathway to Improve Oral Production / M. Razmi, S. Pourali, S. Nozad // Procedia-Social and Behavioral Sciences. – 2014. – No. 98 – P. 1541–1544.
23. Robin B., R. Digital Storytelling: a powerful technology tool for the 21st century classroom / B. Robin // Theory into practice. – 2008. – No. 47. – P. 220–228.
24. Rossiter M. Narrative and stories in adult teaching and learning [Electronic resource] / M. Rossiter // ERIC Clearinghouse on Adult Career and Vocational Education. – 2002. – No. 241. – Access mode : <https://eric.ed.gov/?id=ED473147> – (05.12.2023).
25. Tobar H., Baldiris S., Fabregat R. Augmented Reality Game-Based Learning: Enriching Students' Experience During Reading Comprehension Activities / H. Tobar, S. Baldiris, R. Fabregat // Journal of Educational Computing Research. – 2017. – No. 55(7) – P. 901–936.
26. Van der Wilt F. The effect of three interactive reading approaches on language ability: an exploratory study in early childhood education / Femke van der Wilt, Inouk

Boerma, Bert van Oers, Chiel van der Veen // European Early Childhood Education Research Journal. – 2019. – No. 4. – P. 566–580.

27. Wright, A. Stories in language teaching / A. Wright // The Journal of TESOL France. – 2000. – _____ No. 7. – P. 85–98.

28. Yuniar G. Story-Reading as a Teaching Method for Young Children: Teacher's Challenges [Electronic resource] / G. Yuniar, E. Kurniati // Advances in Social Science, Education and Humanities Research (ASSEHR). – 2016. – Vol. 58. – Access mode : <https://cutt.ly/IyL2eZ4> – (22.11.2023).

Додаток А

Діагностика активного словника

	Зміст роботи	Мета	Час проведення
Завдання 1	Дітям пропонується придумати слова на запропоновану букву.	Визначити здатність називати слова на певну букву, проаналізувати наявний словниковий запас	1 хв
Завдання 2	Учням необхідно закінчити слова. Вихователь повільно починає промовляти слова, а діти мають їх закінчити. Педагог запитує учнів “Ratet, was ich sagen möchte? Mit...” Якщо учні мовчать чи просто повторюють сказане, не закінчуючи слово, слід перейти до наступного складу. Всього учням дається 10 складів: - nach; - von ; - zu; - bei; - vor; - be; - er; - aus;	Активізувати словниковий запас дітей, визначити вміння дітей складати слова на запропонований склад	5 хв

	- an; - mit.		
Завдання 3	Учням пропонується скласти словосполучення з поданими словами: - Puppe, Mädchen, spielen; - Sommer, Wald, Pilze.	Визначення вміння дітей складати словосполучення із запропонованих слів	3 хв
Завдання 4	Педагог пропонує підібрати рими Інструкція: "Рима – це слово, яке співзвучить з іншим. Два слова римуються між собою, вони закінчуються однаково. Зрозуміти Наприклад, два слова: rot, Mond.	Визначити можливість дітей придумувати рими до слів	5 хв
Завдання 5	Вчитель дає учням наступне завдання: "Wie nennt man, der Tischlerei, Bauen, Gartenarbeit und Dirigieren lehrt?"	Визначити загальний словниковий запас дітей	3 хв
Завдання 6	Вчитель пропонує дітям утворити із запропонованих іменників прикметник. Учитель каже: - Якщо предмет зроблений із заліза, то який він? Eisen - ...; Frost - ...; Schnee- ...; Wind- ...; Sonne -	Проаналізувати здатність дітей до словотворення	2 хв
Завдання 7	Дитині пропонується будь-яка картинка, на якій зображені люди і різні предмети Її просять протягом 5 хвилин як можна	Визначити активний	5 хв

	докладніше розповісти про те, що зображено і що відбувається на цій картинці.	словниковий запас	
Сюжетно-рольова гра	Діти залучаються до сюжетної гри “Родина”, отримують відповідні ролі – мама, тато, діти, бабуся, дідусь, тітка, дядько. Використовуючи різні міміку та жести діти мають розігрувати різні ситуації. Сюжетно – рольова гра «Сім’я» Предметно – ігрове середовище: лялька, ляльковий одяг, будівельний матеріал, іграшковий посуд, меблі, хустинка, фартушок, візочок, предмети – замітники, сумка, гаманець, телефон, дошка для прасування, праска, сушка для білизни з прищіпками, віник, відро, окуляри, інструменти, книги, газети. 1. Розігрування сюжету «Коли мами немає вдома». 2. Розігрування сюжету «До нас гості завітали». 3. Розігрування сюжету «Я допомагаю мамі». 4. Розігрування сюжету «Свято у сім’ї». 5. Розігрування сюжету «У бабусі й дідуся».	Залучити дітей до спільної рольової гри, визначити вміння дітей виконувати ролі та використовувати словник відповідно до неї	5-20 хв
вправи “Словник іменників” “Словника прикметників” Словник дієслів	Дітям пропонується назвати узагальнюючі слова, групу слів одним іменником, а також утворити прикметники із запропонованих іменників, утворити дієслова з іменників.	Визначити особливості сформованості у дітей іменників, прикметників, дієслів	5 хв

Додаток Б**Рольові ситуації**

1. Im Chat kommunizierst du mit deinen ausländischen Freunden über die Reise / den Ausflug in den Ferien, die / der dich am meisten beeindruckt hat:

- *wohin und mit wem bist du gefahren;*
- *ob das Wetter erfolgreich war;*
- *was und warum hat dir gefallen?*
- *welche kulturhistorischen Stätten hast du zu ersten Mal entdeckt?*

2. Deine ausländischen Freunde interessieren sich dafür, wie dein Tag vergeht. Erzähl über deinen Tagesablauf. Er/sie interessiert sich für das Wetter in unserem Land zu verschiedene Jahreszeiten und dafür, welche Kleidung man zu diesen Jahreszeiten trägt. Erzähl ihm / ihr davon. Am Abend rief dich dein ausländischer Freund/ deine ausländische Freundin an und fragte, wie dein Tag vergangen ist. Erzähl ihm / ihr:

- *welche Stunden hattest du heute in der Schule;*
- *was hast du im Unterricht gemacht;*
- *Was hast du heute erlebt?*

3. In dieser Woche haben Sie in einem Kindercafé den Geburtstag Ihres Mitschülers / Ihrer Mitschülerin gefeiert. Erzählen Sie von dieser Geburtstagsfeier:

- *Wann ist sein / ihr Geburtstag?*
- *Wie alt ist er /sie?*
- *Beschreiben Sie das Innere des Cafés.*
- *Erzählen Sie, womit man sie bewirte hat.*

Додаток В

Мнемотехніки

Техніка «Loci». Нові лексичні одиниці «закріплюються» за добре знаними об'єктами, наприклад за предметами меблів у квартирі. Лексику, яку слід запам'ятати, фіксують на картках вербально або в супроводі картинки і розміщують на нерухомих предметах у квартирі. Для збільшення кількості ментальних зв'язків рекомендується запам'ятовувати не лише зміст картки, але й їх місце в кімнаті.

Техніка асоціативних зв'язків. Така техніка пов'язана з властивістю людини швидше та міцніше запам'ятовувати те, що знаходиться в природному і логічному взаємозв'язку. Асоціативні зв'язки можуть мати різні типи. Найбільш ефективними у формуванні лексичної компетентності типами асоціативних зв'язків є наступні.

1. Інтерактивні зв'язки: аби вивчити ряд слів, потрібно зв'язати їх у емоційно забарвлений асоціативний ланцюжок веселий, парадоксальний чи навіть безглуздий. Надамо приклад відповідної вправи.

2. Графемні зв'язки: завдяки їм стає простіше запам'ятовувати схожі слова, відтак можна вигадати «вузли на пам'ять» і графічно їх закріпити.

3. Образні зв'язки. Для прикладу: аби запам'ятати, що “Schneeman” – це сніговик, варто уявити чоловіка, який стоїть у снігу .

4. Зв'язки з рідною мовою: можна запам'ятовувати слова, шукаючи їм в рідній мові рими а)природні, тобто споріднені за змістом, або б) контрастивно-безглузді, смішні. Для прикладу: fußball – футбол.

5. Рухові зв'язки: прив'язування слів чи фраз до жесту, руху. Наприклад, ефективним є запам'ятовування видів спорту, якщо їх називати, супроводжуючи відповідними рухами або жестами

Інструменти цифрового storytelling

Here are links and QR codes to online storytelling dice:

- <https://davebirss.com/storydice-creative-story-ideas/> (a)
- <https://www.eslkidsgames.com/esl-story-dice-online> (b)
- <https://eltbuzz.com/storytelling/storygen/> (c)

a)

b)

c)

Icon Stories (<https://www.icon-stories.ch/>)

